

Wiązanie molekularne typu sigma i pi, budowa wybranych cząsteczek

1. Cele

a) Wiadomości

Uczeń zna pojęcia wiązań typu sigma i pi

b) Umiejętności

Uczeń:

- odróżnia od siebie składowe wiązania typu sigma i pi,
- odróżnia budowę wiązań występujących w wybranych cząsteczkach, takich jak H_2 , N_2 , F_2 , HCl , $BeCl_2$, NH_3 , H_2O .

2. Metoda i forma pracy

Pogadanka, pokaz, praca zbiorowa, praca indywidualna.

3. Środki dydaktyczne

Podręczniki oraz modele orbitali i cząsteczek.

4. Przebieg lekcji

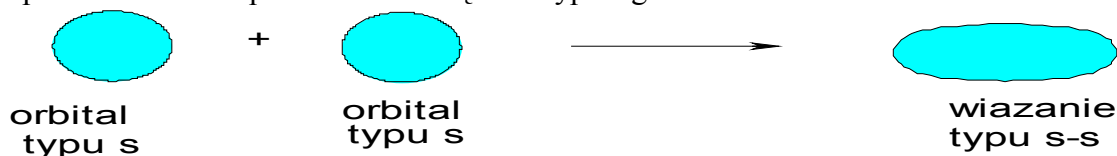
a) Faza przygotowawcza

1. Sprawdzenie listy obecności.
2. Przypomnienie wiadomości z poprzednich lekcji poprzez pogadankę na temat orbitali. Można zadać następujące pytania: *Co to jest orbital? Jakie znamy rodzaje orbitali? Co to jest konfiguracja elektronowa? Co to jest blok elektronowy?*
3. Nawiązanie do tematu lekcji. Zadanie uczniom pytania: *Co występuje między dwoma atomami w cząsteczce? (Uczniowie powinni stwierdzić, że między dwoma atomami w cząsteczce występują wiązania chemiczne).*

b) Faza realizacyjna

1. Wprowadzenie wiązania typu sigma

Zapisanie schematu powstawania wiązania typu sigma.

Wiązanie σ powstaje w wyniku nakładania się dwóch orbitali typu s.

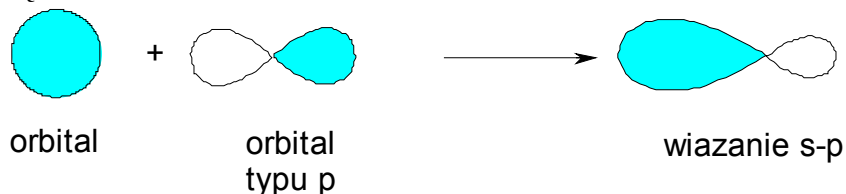
Wiązanie takie występuje między innymi w cząsteczkach H_2 , Li_2 , LiH .

Wiązanie to powstaje także w wyniku nakładania osiowego dwóch orbitali typu p.

Występuje ono między innymi w cząsteczkach fluorowców.

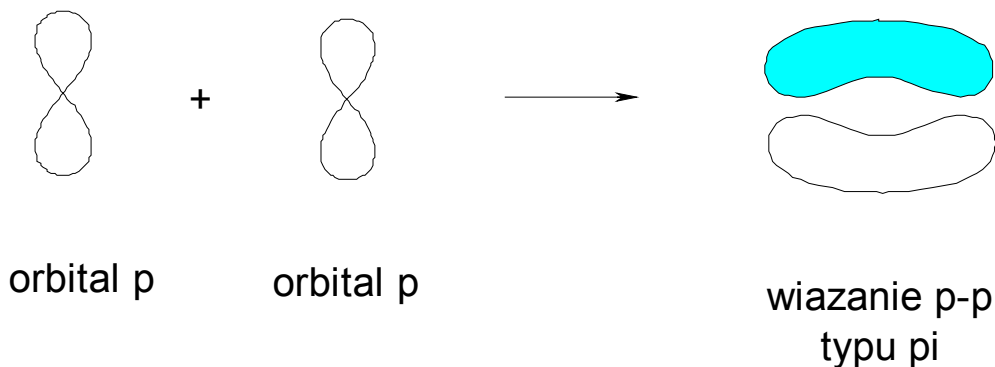

Wiązanie takie powstaje także w wyniku nakładania się orbitalu typu s i p, tak jest między innymi w cząsteczkach wodorków niemetalu.

2. Wprowadzenie wiązania typu pi. Zapisanie przez uczniów schematu powstawania wiązania typu pi.

Wiązanie typu pi powstaje w wyniku nakładania się bocznych orbitali typu p, które leżą poza płaszczyzną. Występuje ono wtedy, gdy cząsteczka zawiera wiązanie wielokrotne, tzn. podwójne lub potrójne. Wówczas jedno wiązanie jest zawsze typu σ , a drugie typu π .

3. Rysowanie na tablicy przez uczniów pod kierunkiem nauczyciela schematów wybranych cząsteczek z uwzględnieniem budowy wiązań.

c) Faza podsumowująca

Powtórzenie wiadomości poznanych na lekcji.

5. Bibliografia

Kluz Z., Poźniczek M., M., *Chemia. Podręcznik dla liceum ogólnokształcącego*. WSiP Warszawa 2005.

Kozłowski Z., *Chemia ogólna*, WSiP, Warszawa 1990.

Załączniki

brak

7. Czas trwania lekcji

45 minut

8. Uwagi do scenariusza

brak